

Pojištění profesní odpovědnosti
za újmu
(způsobenou poskytováním
odborných služeb)

Principy nového občanského zákoníku

- Svoboda
- Smluvní volnost
- Ochrana jednajících stran
- Rozumný výklad zákona
- Právo na očekávané rozhodnutí

Svoboda

- Soukromé právo chrání důstojnost a svobodu člověka i jeho přirozené právo brát se o vlastní štěstí a štěstí jeho rodiny nebo lidí jemu blízkých takovým způsobem, jenž nepůsobí bezdůvodně újmu druhým (§ 3 odst. 1)
- Každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého (§ 81 odst. 1)

Ochrana jednajících stran

- Každý má povinnost jednat v právním styku poctivě (§6 odst. 1)
 - Jde o základní imperativ zákona
 - Nikdo nesmí získat výhodu z nepoctivého jednání
 - Nepoctivý čin se nerovná protiprávnímu činu
 - Výklad pojmu „poctivost“ je složitý
 - Vylučuje náznak podvodu, nepřiměřené využití práva, křivdu
 - Je spojena se ctí, čestností, pochopením, porozuměním
 - S rozvojem ochrany slabších bude na poctivost kladen vyšší a vyšší důraz
- Má se za to, že ten, kdo jednal určitým způsobem, jednal poctivě a v dobré víře (§7)
 - Pokud tak nečiní, musí to druhá strana prokázat

Ochrana jednajících stran

- Hledisko průměrně rozumného člověka (§ 4)
 - Má se za to, že každá svéprávná osoba má rozum průměrného člověka i schopnost užívat jej s běžnou péčí a opatrností
- Jaký je průměrně rozumný člověk?
 - Vnímá svět kolem sebe se znalostí základních zákonitostí
 - Dokáže se seznámit s běžně dostupnými informacemi způsobem, který je v dané kulturní oblasti obvyklý
 - Pochopí smysl a účel běžných právních jednání a následků s nimi spojených
 - Je dostatečně pozorný ke sdělením, která jsou vůči němu činěna jasným a srozumitelným způsobem

Ochrana jednajících stran

- Postavení odborníka (§5)
 - Kdo se veřejně nebo ve styku s jinou osobou přihlásí k odbornému výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu, dává tím najevo, že je schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s jeho povoláním nebo stavem spojena.
 - Jedná-li bez této odborné péče, jde to k jeho tíži
- Jde o ty, u nichž protistrana předpokládá zvláštní znalosti, vlastnosti nebo schopnosti
 - Nehraje roli, zda ten, kdo se takto chová, má či nemá příslušné podnikatelské oprávnění, je-li ho třeba, ale to, jak jej z jeho přičinění vnímají jeho partneři, zejména klientela

Ochrana slabší smluvní strany

- § 433
 - Kdo jako podnikatel vystupuje vůči dalším osobám v hospodářském styku, nesmí svou kvalitu odborníka ani své hospodářské postavení zneužít k vytváření nebo k využití závislosti slabší strany a k dosažení zřejmé a nedůvodné nerovnováhy ve vzájemných právech a povinnostech stran
 - Má se za to, že slabší stranou je vždy osoba, která vůči podnikateli v hospodářském styku vystupuje mimo souvislost s vlastním podnikáním

Typy profesí v rámci odpovědnosti za újmu způsobenou poskytováním odborných služeb

- auditoři, daňoví poradci, účetní, dražebníci
- architekti, projektanti, inženýři a technici činní ve výstavbě
- správce konkurzní podstaty a likvidátor
- odhadci majetku, překladatelé, tlumočníci, soudní znalci
- posuzování shody výrobků
- zdravotnická zařízení, klinické zkoušky, poskytovatelé sociálních služeb
- veterinární lékaři
- advokáti a komerční právníci
- insolvenční správci, notáři
- členové orgánů obchodních korporací
- společenství vlastníků (= SVJ)
- zprostředkovatelé pojištění
- zprostředkovatelé spotřebitelského úvěru
- geodeti, kartografové, informatici
- silniční dopravci a zasilatelé

Profese s povinností uzavřít pojištění profesní odpovědnosti

Právníké profese

- Advokát
- Likvidační správce
- Notář
- Subjekty poskytující služby obětem trestných činů

Lékařské profese

- Hostující osoby při výkonu zdravotnického povolání
- Poskytovatel specifických zdravotních služeb
- Privátní lékař, stomatolog, lékárník
- Provozovatel nestátního zdravotnického zařízení
- Veterinární lékař

Technické profese

- Autorizovaný architekt, autorizovaný inženýr a technik
- Autorizovaná osoba
- Autorizovaný inspektor

Ekonomické profese

- Auditor
- Daňový poradce
- Dražebník
- Energetický auditor
- Insolvenční správce
- InSTITUTE elektronických peněz
- Investiční zprostředkovatel
- Oceňovatel majetku pro věci movité, nemovité, nehmotného a finančního majetku a podniků
- Pojišťovací agent a pojišťovací makléř
- Platební instituce se službou nepřímého zadání platebního příkazu
- Samostatný zprostředkovatel spotřebitelského úvěru
- Soudní exekutor
- Správce informací o platebním účtu
- Správce zajištěného majetku
- Zprostředkovatel pojištění nebo zajištění

Ostatní profese

- Cestovní kanceláře
- Členové sociálního družstva
- Koncesionář a poskytovatel evropské služby elektronického mýtného
- Myslivec
- Notifikované osoby
- Osoby oprávněné k vyhledávání, průzkumu a těžbě nerostných zdrojů z mořského dna
- Osoby pověřené výkonem sociálně-právní ochrany dětí
- Oznamované subjekty vykonávající posuzování shody pyrotechnických výrobků
- Patentový zástupce
- Poskytovatel služeb péče o dítě v dětské skupině
- Provozovatel drážní dopravy
- Provozovatel námořního plavidla
- Provozovatel prostoru, který skladuje nebezpečné látky
- Provozovatel skládky
- Provozovatel rekvalifikačního zařízení
- Provozovatel vojenského letadla
- Realitní zprostředkovatel
- Seskupení pro územní spolupráci s účastí člena s omezenou odpovědností
- Výrobce nebo provozovatel technické zkušebny, kterému byl povolen zkušební provoz a výrobce nebo prodejce, kterému byl povolen manipulační provoz
- Zadavatel klinické zkoušky
- Zadavatel veřejných zakázek
- Zkoušející a zadavatel klinického hodnocení léčivých přípravků
- Znalec

Zákonnou povinnost sjednat pojištění profesní odpovědnosti nemá např.:

- účetní, účetní poradce, finanční konzultant,
- ekonomický a organizační poradce,
- burzovní makléř,
- technický poradce,
- geolog, kartograf,
- počítačový expert,
- projektant obecně,
- překladatel, tlumočník, nebo
- odborník ve výzkumu.

Pojištění profesní odpovědnosti za újmu

- pro případ právním předpisem stanovené odpovědnosti pojištěného za újmu vzniklou poškozenému vadou poskytnuté odborné služby při podnikatelské činnosti pojištěného uvedené v pojistné smlouvě
- v případě vzniku pojistné události má pojištěný právo na náhradu újmy poškozenému, pokud byl proti němu uplatněn oprávněný nárok, a na náklady nutné k právní ochraně proti uplatněnému nároku
- standardní územní rozsah ČR

Pojištění profesní odpovědnosti za újmu v ČR

Přestože na českém trhu pojištění působí 45 pojišťovacích subjektů, ne všechny pojišťovny nabízejí produkt pojištění profesní odpovědnosti. Pojištění profesní odpovědnosti je velmi specifickým produktem, na který se specializuje úzký okruh pojišťovacích subjektů. Na českém pojistném trhu je povinné pojištění profesní odpovědnosti nabízeno těmito pojišťovnami:

Pojištění profesní odpovědnosti za újmu v ČR

- Allianz pojišťovna, a.s.
- Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group
- ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB
- Generali Česká pojišťovna, a.s.
- HALALI, všeobecná pojišťovna, a.s.
- Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.
- Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group
- Pojišťovna VZP, a.s.
- Slavia pojišťovna, a.s.

Zdroj: ČAP (2021)

Sjednání pojištění

Při sjednání pojištění je třeba ze strany zájemce o pojištění doložit kopii dokladu o oprávnění k provozování pojišťované činnosti (rozhodnutí o registraci, zřizovací listinu, živnostenský list, výpis z OR) případně další požadované podklady (osvědčení o zápisu do seznamu vedeném příslušnou profesní komorou). Tyto podklady musí být přiloženy ke sjednané pojistné smlouvě.

Pojištění profesní odpovědnosti se sjednává na kombinaci principu vzniku újmy (loss occurrence) a principu uplatnění nároku na náhradu újmy (claims made):

Předpokladem vzniku práva na pojistné plnění je skutečnost, že pojištěný za újmu odpovídá v důsledku svého jednání nebo vztahu z doby trvání pojištění, a dále že:

- příčina škodné události nastala během trvání pojištění;
- ke škodné události došlo v době trvání pojištění;
- v době platnosti pojištění bylo pojištěnému poprvé doručeno písemné uplatnění nároku poškozeného na náhradu újmy;
- pokud je tak v pojistné smlouvě ujednáno, pojistná ochrana se rozšiřuje i na případy, kdy příčina škodné události a vznik škodné události nastala v době před počátkem pojištění, za podmínky, že škodná událost nebo její příčina nebyla pojištěnému známa v době sjednání pojištění.

Všechny podmínky musí být splněny současně.

Výluky z pojištění profesní odpovědnosti

- úmysl, nedbalost, nad rámec právního předpisu
- činnost, u které je povinnost uzavřít pojištění ze zákona
- porušení právní povinnosti, o kterém pojištěný věděl nebo vědět mohl
- újma na majetku, zdraví, životě
- újma z formaldehydu, azbestu, toxické plísně
- kybernetické nebezpečí, působení magnetických polí
- schodek na finančních hodnotách
- znečištění životního prostředí
- prodlení se splněním smluvní povinnosti
- zneužití účasti v hospodářské soutěži
- porušení práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví (patenty, ochranné známky, průmyslové vzory, autorská práva)
- trestný čin pojištěného
- porušení povinnosti mlčenlivosti
- neschopnost splnit své závazky, úpadek pojištěného
- neoprávněná činnost pojištěného

Pojištění profesní odpovědnosti za újmu – převzaté doklady

Níže uvedená ujednání jsou přílohou pojistné smlouvy a doplňují nebo mění ustanovení VPP a ZPP vztahující se k tomuto pojištění.

Pojistitel uhradí újmu způsobenou odcizením dokladu převzatého pojištěným, pokud událost byla šetřena policií a zároveň = varianty:

- k odcizení dokladu došlo použitím násilí nebo pohrůžky násilím pachatelem,
- k odcizení dokladu došlo z prostor sloužících pojištěnému k výkonu pojištěné činnosti, jestliže doklad byl v době škodné události uložen v uzamčené místnosti zabezpečené minimálně dvěma bezpečnostními zámky s bezpečnostními štíty na dveřích, popřípadě jiným způsobem zabezpečení vyššího stupně, a pachatel zároveň prokazatelně překonal uzamčené dveře nebo řádně zavřené okno,
- k odcizení dokladu došlo při dopravní nehodě pojištěného, který byl prokazatelně na cestě v souvislosti s pojištěnou činností, a který byl zároveň následkem dopravní nehody zbaven možnosti doklad opatrovat.

Pojistitel uhradí újmu způsobenou poškozením, zničením nebo ztrátou dokladu převzatého pojištěným, pokud ke zničení, poškození nebo ztrátě dokladu došlo v přímé souvislosti s některým z těchto nebezpečí: požár, výbuch, poškození vodou z vodovodního zařízení.

Dokladem se rozumí zejména plány, obchodní a účetní knihy a obdobná dokumentace obsahující soupis aktiv a pasiv, znalecké posudky a certifikáty v písemné podobě nebo na trvalém nosiči dat.

Pojištění profesní odpovědnosti advokátů

Níže uvedená ujednání jsou přílohou pojistné smlouvy a doplňují nebo mění ustanovení VPP a ZPP vztahující se k tomuto pojištění.

Pojištění se vztahuje na odpovědnost za újmu způsobenou poškozenému tím, že v důsledku vady pojištěným poskytnuté odborné služby mu byly uloženy nebo proti němu uplatňovány pokuty, penále nebo jiné správní sankce k tomu oprávněným orgánem přímo na základě právního předpisu.

Mimo výluk uvedených ve VPP a ZPP, které se vztahují k tomuto pojištění, se pojištění dále nevztahuje na odpovědnost za újmu způsobenou:

- obchodováním s cennými papíry,
- pojištěným v souvislosti s výkonem funkce člena statutárního nebo dozorčího orgánu právnické osoby,
- výkonem funkce správce konkursní podstaty, insolvenčního správce nebo likvidátora,
- výkonem exekuční činnosti.

Pojistnou událostí je i vznik závazku advokáta, který vykonává advokacii ve veřejné obchodní společnosti nebo jako komplementář komanditní společnosti, k náhradě škody, za kterou odpovídá veřejná obchodní společnost nebo komanditní společnost (pojištěný), jestliže je advokát podle zvláštních právních předpisů povinen k jeho splnění z důvodu ručení jako její společník a jestliže by pojistitel byl povinen plnit dle této pojistné smlouvy z pojištění profesní odpovědnosti. Pro účely takové pojistné události se za pojištěného považuje i výše uvedený advokát.

Pojistnou událostí je i vznik závazku advokáta, který vykonává advokacii ve sdružení, k náhradě škody, jestliže je advokát podle zvláštních právních předpisů povinen k jeho splnění z důvodu solidární odpovědnosti a jestliže by pojistitel byl povinen plnit dle této pojistné smlouvy z pojištění profesní odpovědnosti.

Advokát je ten, kdo je zapsán v seznamu advokátů vedeném Českou advokátní komorou a poskytuje právní služby. Advokát vykonává advokacii samostatně nebo ve sdružení nebo ve veřejné obchodní společnosti.

Advokátní koncipient je ten, kdo je zapsán v seznamu advokátních koncipientů vedeném komorou a vykonává u advokáta nebo u společnosti právní praxe.

Sdružení znamená, že advokáti vykonávají advokacii společně a nejde o výkon advokacie ve veřejné společnosti. Členové sdružení mohou být pouze advokáti a vykonávají advokacii pod společným jménem. Advokát, který je členem sdružení nemůže současně vykonávat advokacii samostatně nebo ve veřejné společnosti nebo jako člen jiného sdružení.

Advokáti mohou vykonávat advokacii jako společníci veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti nebo společnosti s ručením omezeným založené podle obchodního zákoníku, pokud předmětem podnikání takovéto společnosti je pouze výkon advokacie a jejími společníky jsou pouze advokáti. Advokát, který vykonává advokacii ve společnosti, nemůže současně vykonávat advokacii samostatně, ve sdružení ani jako společník jiné společnosti.

Právními službami se rozumí zastupování v řízení před soudy a jinými orgány, obhajoba v trestních věcech, udělování právních porad, sepisování listin, zpracování právních rozborů a další formy právní pomoci.

Pojištění profesní odpovědnosti auditorů, daňových poradců, účetních

Níže uvedená ujednání jsou přílohou pojistné smlouvy a doplňují nebo mění ustanovení VPP a ZPP vztahující se k tomuto pojištění.

Pojištění se vztahuje na odpovědnost za újmu způsobenou poškozenému tím, že v důsledku vady pojištěným poskytnuté odborné služby mu byly uloženy nebo proti němu uplatňovány pokuty, penále nebo jiné správní sankce k tomu oprávněným orgánem přímo na základě právního předpisu.

Mimo výluk uvedených ve VPP a ZPP, které se vztahují k tomuto pojištění, se pojištění dále nevztahuje na odpovědnost za škodu způsobenou:

- obchodováním s cennými papíry,
- pojištěným v souvislosti s výkonem funkce člena statutárního nebo dozorčího orgánu právnické osoby,
- výkonem funkce správce podstaty, insolvenčního správce nebo likvidátora,
- výkonem exekuční činnosti,
- při chybném vedení vlastního účetnictví nebo provedením chybné platby v účetnictví pojištěného,
- při zastoupení před soudy při výkonu specializovaného právního poradenství podle zvláštních předpisů, jestliže byly na základě smlouvy mezi pojištěným a jeho klientem vykonány pouze úkony právní služby v souvislosti se zastoupením před soudy.

Pojištění se týká i vady poskytnuté odborné služby při aplikaci mezinárodních standardů vztahujících se k provádění pojištěné činnosti. Mezinárodními standardy se rozumí zejména mezinárodní účetní standardy (IAS), mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS) a související interpretace, novely těchto standardů a souvisejících interpretací vydané nebo přijaté Radou pro mezinárodní účetní standardy (IASB), mezinárodní standardy pro audit.

Daňový poradce - fyzická osoba (daňový poradce, hostující daňový poradce, jeho zástupce nebo pracovník), která poskytuje daňové poradenství fyzické nebo právnické osobě a je zapsána v seznamu daňových poradců Komory daňových poradců České republiky.

Daňové poradenství - poskytování právní pomoci a finančně ekonomických rad ve věcech daní, odvodů, poplatků a jiných podobných plateb, jakož i ve věcech, které s daněmi přímo souvisejí.

Účetnictví - činnost, která zachycuje veškeré informace o hospodářské činnosti právnické nebo fyzické osoby, které zákon o účetnictví stanoví rozsah a způsob vedení účetnictví a jeho průkaznost.

Auditor - statutární auditor nebo auditorská společnost.

Auditorská činnost (auditorské služby) - ověřování účetních závěrek nebo konsolidovaných účetních závěrek a výročních zpráv nebo konsolidovaných výročních zpráv, ověřování dalších skutečností podle zvláštních právních předpisů a ověřování jiných ekonomických informací v rozsahu stanoveném smlouvou.

Auditorská společnost - obchodní společnost, která provozuje auditorskou činnost prostřednictvím auditorů poskytujících auditorské služby jejím jménem a na její účet, a která je zapsána v seznamu auditorských společností vedeném Komorou auditorů České republiky.

Pojištění profesní odpovědnosti osob oprávněných k výkonu projektové činnosti (autorizovaný architekt, inženýr nebo technik, osoba oprávněná k výkonu vybraných činností ve výstavbě)

Níže uvedená ujednání jsou přílohou pojistné smlouvy a doplňují nebo mění ustanovení VPP a ZPP vztahující se k tomuto pojištění.

Pojištění se vztahuje na odpovědnost za újmu způsobenou poškozenému tím, že v důsledku vady pojištěným poskytnuté odborné služby mu byly uloženy nebo proti němu uplatňovány pokuty, penále nebo jiné správní sankce k tomu oprávněným orgánem přímo na základě právního předpisu.

Mimo výluk uvedených ve VPP a ZPP, které se vztahují k tomuto pojištění, se pojištění dále nevztahuje na odpovědnost za újmu způsobenou:

- pojištěným v souvislosti s výkonem funkce člena statutárního nebo dozorčího orgánu právnické osoby,
- nedodržením stanovené doby stavby, lhůt nebo termínů, mimo lhůt stanovených přímo právním předpisem, soudem nebo příslušným správním orgánem,
- nedodržením smluvně stanovených nákladů nebo jiných parametrů zadaných objednatelem,
- vadou typového projektu za druhou nebo další škodu. Typovým projektem se rozumí projekt, který je pojištěným opakovaně používán v nezměněné podobě,
- vadou projektu týkajícího se zařízení využívajícího jadernou energii,
- na podzemních sítích nebo zařízeních, pokud správnost zakreslení situace jednotlivých podzemních sítí nebo zařízení nebyla prokazatelně odsouhlasena jejich správci,
- vadou projektu týkajícího se přehrad,
- vadou projektu týkajícího se podzemních nebo podvodních dolů nebo podzemních prací s tím souvisejících.

Pojištění profesní odpovědnosti osob oprávněných k výkonu projektové činnosti (autorizovaný architekt, inženýr nebo technik, osoba oprávněná k výkonu vybraných činností ve výstavbě) – projektové krytí

Níže uvedená ujednání jsou přílohou pojistné smlouvy a doplňují nebo mění ustanovení VPP a ZPP vztahující se k tomuto pojištění.

Pojištění dle této pojistné smlouvy se vztahuje výlučně na činnost pojištěného v rámci projektu XY. Pojištění dle této pojistné smlouvy se nevztahuje na jinou činnost pojištěného, než která je uvedena v bodu 1 této doložky.

Pojištění se vztahuje na odpovědnost za újmu způsobenou poškozenému tím, že v důsledku vady pojištěným poskytnuté odborné služby mu byly uloženy nebo proti němu uplatňovány pokuty, penále nebo jiné správní sankce k tomu oprávněným orgánem přímo na základě právního předpisu.

Mimo výluk uvedených ve VPP a ZPP, které se vztahují k tomuto pojištění, se pojištění dále nevztahuje na odpovědnost za újmu způsobenou:

- pojištěným v souvislosti s výkonem funkce člena statutárního nebo dozorčího orgánu právnické osoby,
- nedodržením stanovené doby stavby, lhůt nebo termínů, mimo lhůt stanovených přímo právním předpisem, soudem nebo příslušným správním orgánem,
- nedodržením smluvně stanovených nákladů nebo jiných parametrů zadaných objednatelem,
- vadou typového projektu za druhou nebo další škodu. Typovým projektem se rozumí projekt, který je pojištěným opakovaně používán v nezměněné podobě,
- vadou projektu týkajícího se zařízení využívajícího jadernou energii,
- na podzemních sítích nebo zařízeních, pokud správnost zakreslení situace jednotlivých podzemních sítí nebo zařízení nebyla prokazatelně odsouhlasena jejich správci,
- vadou projektu týkajícího se přehrad,
- vadou projektu týkajícího se podzemních nebo podvodních dolů nebo podzemních prací s tím souvisejících.

Autorizace

Autorizace je oprávnění fyzických osob k výkonu odborných činností ve výstavbě.

V souladu s § 16 zákona 360/1992 Sb. je autorizovaná osoba povinna uzavřít před zahájením výkonu činnosti i smlouvu o pojištění odpovědnosti za újmu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem činnosti autorizované osoby, to neplatí, vykonává-li autorizovaná osoba tuto činnost v pracovní, služebním, členském nebo jiném obdobném poměru.

Autorizovaná osoba je fyzická osoba, které byla udělena autorizace v příslušném oboru a opravňuje ji k výkonu vybraných činností ve výstavbě. Jedná se o autorizovaného architekta, autorizovaného inženýra a autorizovaného technika.

Autorizovaná osoba je povinna vykonávat svoji činnost osobně, případně ve spolupráci s jinými autorizovanými osobami nebo ve spolupráci s jinými fyzickými osobami pracujícími pod jejím vedením. Svoji činnost vykonávají (a) jako svobodní architekti nebo svobodní inženýři, jejichž činnost není živností, (b) jako podnikatelé s výjimkou osob uvedených v (a) nebo (c) jako zaměstnanci v pracovním, služebním, členském nebo jiném obdobném poměru. Svobodní architekti a svobodní inženýři vykonávají svoji činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost sami nebo společně.

Autorizovaný architekt je ten, komu byla udělena autorizace a je zapsán v seznamu autorizovaných architektů vedeném Českou komorou architektů. Autorizace je udělována pro obory pozemní stavitelství, územní plánování, interiérová tvorba, zahrada a krajinářská tvorba.

Autorizovaný inženýr a autorizovaný technik je ten, komu byla udělena autorizace a je zapsán v seznamu autorizovaných inženýrů a techniků vedeném Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Autorizace je udělována pro obory pozemní stavby, dopravní stavby, vodohospodářské stavby, mosty a inženýrské konstrukce, technologická zařízení staveb, technika prostředí staveb, statika a dynamika staveb, městské inženýrství, geotechnika

Pojištění profesní odpovědnosti z výkonu činnosti insolvenčního správce

Insolvenční správce je fyzická nebo právnická osoba, která je zapsána do seznamu insolvenčních správců. Insolvenční správce může vykonávat činnost správce samostatně nebo jako společník veřejné obchodní společnosti.

Činností insolvenčního správce jednání správce směřující k uspořádání majetkových poměrů dlužníka, který je v úpadku nebo kterému úpadek hrozí ve smyslu zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích a dále výkon činnosti: předběžného insolvenčního správce; zástupce insolvenčního správce; odděleného insolvenčního správce; zvláštního insolvenčního správce.

Pojištění se vztahuje na zákonem stanovenou povinnost pojištěného nahradit poškozenému majetkovou a nemajetkovou újmu, vznikla-li pojištěnému povinnost k jejich náhradě v souvislosti s výkonem činnosti

Pojištění se dále vztahuje na zákonem stanovenou povinnost pojištěného nahradit poškozenému majetkovou a nemajetkovou újmu, vznikla-li pojištěnému povinnost k jejich náhradě v souvislosti s poskytováním informace nebo rady

Pojištění profesní odpovědnosti z výkonu činnosti notáře

Notář je fyzická osoba splňující předpoklady podle tohoto zákona, kterou stát pověřil notářským úřadem.

Notářský úřad je soubor pravomocí k notářské a další činnosti stanovené zákonem o notářích a jejich činnosti (např. sepisování listin, zastupování fyzické nebo právnické osoby při jednání se státními orgány) trvale spojený s místem výkonu této činnosti.

Výkonem notářského úřadu sepisování veřejných listin o právních úkonech, osvědčování právně významných skutečností a prohlášení, přijímání listin do úschovy a dále přijímání peněz a listin za účelem jejich vydání dalším osobám.

Pojištění se vztahuje na zákonem stanovenou povinnost pojištěného nahradit poškozenému majetkovou a nemajetkovou újmu, vznikla-li pojištěnému povinnost k jejich náhradě v souvislosti s výkonem činnosti

Pojištění se dále vztahuje na zákonem stanovenou povinnost pojištěného nahradit poškozenému majetkovou a nemajetkovou újmu, vznikla-li pojištěnému povinnost k jejich náhradě v souvislosti s poskytováním informace nebo rady

Pojištění profesní odpovědnosti z výkonu činnosti zprostředkovatele spotřebitelského úvěru

Předmětem pojištění **odpovědnosti zprostředkovatele spotřebitelského úvěru** je povinnost pojištěného nahradit poškozenému dále specifikovanou újmu, vznikla-li pojištěnému povinnost k její náhradě v souvislosti s:

- výkonem činnosti zprostředkovatele spotřebitelského úvěru, u které právní předpis ukládá povinnost uzavřít pojištění odpovědnosti (samostatného zprostředkovatele);
- výkonem činnosti vázaného zástupce nebo zprostředkovatele vázaného spotřebitelského úvěru;
- poskytnutím nesprávné informace nebo škodlivé rady při výkonu činnosti zprostředkovatele spotřebitelského úvěru.

Pojištění odpovědnosti zprostředkovatele spotřebitelského úvěru lze sjednat pro právnické nebo fyzické osoby poskytující zprostředkovatelskou činnost **samostatného zprostředkovatele, vázaného zástupce a zprostředkovatele vázaného spotřebitelského úvěru** v souladu s příslušným právním předpisem.

Zprostředkovatelé spotřebitelského úvěru

- **Samostatný zprostředkovatel** je zprostředkovatel spotřebitelského úvěru, který je oprávněn zprostředkovávat spotřebitelský úvěr na základě oprávnění k činnosti samostatného zprostředkovatele uděleného Českou národní bankou a zprostředkovává spotřebitelský úvěr na základě smlouvy uzavřené v písemné formě s jednou nebo více osobami oprávněnými poskytovat spotřebitelský úvěr (poskytovatel spotřebitelského úvěru), nebo smlouvy o zprostředkování spotřebitelského úvěru uzavřené se spotřebitelem.
- **Vázaný zástupce** je zprostředkovatel spotřebitelského úvěru, který je oprávněn zprostředkovávat spotřebitelský úvěr na základě zápisu vázaného zástupce do registru a zprostředkovává spotřebitelský úvěr výhradně pro jednoho zastoupeného na základě smlouvy uzavřené v písemné formě. Zastoupeným v případě vázaného zástupce se rozumí ten, s nímž má vázaný zástupce uzavřenou smlouvu, na jejímž základě zprostředkovává spotřebitelský úvěr a kdo je osobou oprávněnou poskytovat spotřebitelský úvěr (poskytovatel spotřebitelského úvěru), nebo je samostatným zprostředkovatelem smlouvy o zprostředkování spotřebitelského úvěru uzavřené se spotřebitelem
- **Zprostředkovatel vázaného spotřebitelského úvěru** je zprostředkovatel spotřebitelského úvěru, který je oprávněn zprostředkovávat vázaný spotřebitelský úvěr určený k financování jím prodávaného zboží nebo jím poskytované služby na základě zápisu zprostředkovatele vázaného spotřebitelského úvěru pro daného zastoupeného do registru a zprostředkovává spotřebitelský úvěr výhradně na základě smlouvy uzavřené v písemné formě se zastoupeným. Zastoupeným v případě zprostředkovatele vázaného spotřebitelského úvěru se rozumí ten, s nímž má zprostředkovatel vázaného spotřebitelského úvěru uzavřenou smlouvu, na jejímž základě zprostředkovává vázaný spotřebitelský úvěr a kdo je poskytovatelem vázaného spotřebitelského úvěru.

Zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění

Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie (tj. směrnici IDD) a upravuje

- a) činnost osob oprávněných zprostředkovávat pojištění nebo zajištění, včetně činnosti těchto osob v zahraničí,
- b) práva a povinnosti při distribuci pojištění nebo zajištění a
- c) působnost správních orgánů v oblasti distribuce pojištění nebo zajištění.

Pro účely tohoto zákona se rozumí:

Distribuce pojištění/zajištění - poskytování nebo zprostředkování pojištění/zajištění;

Poskytování pojištění - jednání pojistitele vlastním jménem, které spočívá v

1. nabízení možnosti sjednat, změnit nebo ukončit pojištění, včetně srovnání pojištění
2. předkládání návrhů na sjednání, změnu nebo ukončení pojištění,
3. provádění přípravných prací směřujících ke sjednání, změně nebo ukončení pojištění včetně poskytování doporučení, nebo
4. sjednání nebo změně pojištění.

Zprostředkování pojištění – jednání jménem pojistitele nebo
zákazníka odlišné od poskytování pojištění, které spočívá
v

1. nabízení možnosti sjednat, změnit nebo ukončit pojištění,
včetně srovnání pojištění
2. předkládání návrhů na sjednání, změnu nebo ukončení
pojištění,
3. provádění přípravných prací směřujících ke sjednání,
změně nebo ukončení pojištění včetně poskytování
doporučení, nebo
4. sjednání nebo změně pojištění, nebo
5. pomoc při správě pojištění a při uplatňování práv z
pojištění.

Osoby oprávněné zprostředkovávat pojištění nebo zajištění

Zprostředkovávat pojištění nebo zajištění jako podnikatel může za podmínek stanovených tímto zákonem pouze

- a) samostatný zprostředkovatel
- b) vázaný zástupce
- c) doplňkový pojišťovací zprostředkovatel
- d) pojišťovací zprostředkovatel s domovským členským státem jiným než je Česká republika.

Zprostředkovávat pojištění jako podnikatel může také pojišťovna, zajištění zajišťovna. Při zprostředkování pojištění/zaj. se na pojišťovnu/zajišťovnu použijí obdobně ustanovení tohoto zákona týkající se samostatného zprostředkovatele.

Samostatný zprostředkovatel

- Samostatný zprostředkovatel zprostředkovává pojištění prostřednictvím oprávnění jako pojišťovací agent v případě, že pojištění je zprostředkováno pro pojišťovnu, nebo jako pojišťovací makléř, kdy je pojištění zprostředkováno přímo pro zákazníka. S pojišťovnou nebo zákazníkem je pro výkon činnosti uzavřena písemná smlouva.
- Samostatný zprostředkovatel musí být pojištěn pro případ vzniku škody způsobenou porušením některé z povinností, které stanovuje zákon č.170/2018 Sb. nebo jiné právní předpisy v rozsahu, v jakém se týkají distribuce pojištění, a také předpisy EU týkající se této oblasti. Na jednu pojistnou událost je stanoven limit pojistného plnění (pravidelně upravován předpisem EU). Pro případ souběhu více pojistných událostí v jednom roce je limit pojistného plnění vyšší, není-li stanoveno použitelným předpisem Evropské unie jinak. Pojišťovna nehradí škodu způsobenou samostatným zprostředkovatelem. Nicméně § 14 zároveň uvádí „*pokud ho však nepečlivě vybrala nebo na něho nedostatečně dohlížela, ručí za splnění jeho povinnosti k náhradě škody*“.

- Kompetence samostatného zprostředkovatele provozovat činnost trvá podle § 9 do konce kalendářního roku, jenž následuje po kalendářním roce, ve kterém byl samostatný zprostředkovatel zapsán do registru. Po zaplacení správního poplatku samostatným zprostředkovatelem prodlouží ČNB oprávnění k činnosti o dalších 12 měsíců. Výše správního poplatku hrazeného samostatným zprostředkovatelem je 5 000 Kč. Cílem omezení platnosti oprávnění na jeden rok je zejména zajištění působení pouze kvalitních a obchodně aktivních pojišťovacích zprostředkovatelů a zároveň také využití obnovovacího poplatku k financování povolovací a dohledové činnosti ČNB.

Vázaný zástupce

- Vázaný zástupce je ten, kdo je oprávněn dle zápisu vázaného zástupce do registru zprostředkovávat pojištění nebo zajištění. Pro výkon činnosti, jež spočívá ve zprostředkování pojištění či zajištění na základě oprávnění, uzavírá vázaný zástupce se zastoupeným písemnou smlouvu. Smlouvu je možné uzavřít pouze s jedním zastoupeným. Vázaný zástupce je zapsán do registru ČNB na základě oznámení, které podává zastoupený.
- Vázaný zástupce je oprávněn provozovat činnost do konce kalendářního roku následujícího po kalendářním roce, ve kterém byl proveden zápis do registru. Obdobně jako u samostatného zprostředkovatele je vázanému zástupci prodlouženo oprávnění k činnosti vždy o 12 měsíců po zaplacení správního poplatku. Zastoupený obdrží neprodleně potvrzení o zaplacení správního poplatku. Podle sazebníku ČNB je výše správního poplatku, jež hradí zastoupený, 1 000 Kč.

V § 20 odst. 1 je uveden výčet, kdy dochází k zániku oprávnění k činnosti vázaného zástupce. Zánik oprávnění k činnosti tak může nastat:

- smrtí fyzické osoby,
- zánikem právnické osoby,
- oznámením o ukončení činnosti,
- zánikem závazku podle § 15 odst. 2 mezi vázaným zástupcem a zastoupeným,
- zánikem oprávnění k činnosti zastoupeného podle tohoto zákona nebo zákona o pojišťovnictví,
- uplynutím doby trvání oprávnění, nedojde-li k prodloužení oprávnění podle § 18 odst. 4, nebo
- odnětím (§ 105).

Doplňkový pojišťovací zprostředkovatel

- Doplnkový pojišťovací zprostředkovatel má oprávnění zprostředkovávat pojištění podle zápisu doplňkového pojišťovacího zprostředkovatele pro daného zastoupeného do registru. Doplnkový pojišťovací zprostředkovatel je oprávněn zprostředkovávat pouze pojištění, jež je doplňkovou službou k dodávanému zboží nebo poskytované službě. Aby mohl doplňkový pojišťovací zprostředkovatel zprostředkovávat pojištění, musí uzavřít se zastoupeným smlouvu písemnou formou. Na rozdíl od vázaného zástupce má doplňkový pojišťovací zprostředkovatel možnost uzavřít smlouvu s jedním nebo více zastoupenými.

Obecně pro SZ, VZ i DPZ

- Stejně jako dříve (= dle zák. č. 38/2004 Sb.) musí být pojišťovací zprostředkovatel pro výkon činnosti zapsán v příslušném registru, který je spravován a provozován v elektronické podobě ČNB. ČNB zapisuje do registru osobu podle § 41 zákona č. 170/2018 Sb. jako samostatného zprostředkovatele, vázaného zástupce, doplňkového pojišťovacího zprostředkovatele, pojišťovacího zprostředkovatele s domovským členským státem jiným, než je Česká republika, nebo akreditovanou osobu.
- Zákon č. 170/2018 Sb. přišel s novým standardem v oblasti odborné způsobilosti pojišťovacích zprostředkovatelů pro distribuci pojištění. Z pohledu ZDP se podle § 56 odst. 1 odbornou způsobilostí rozumí „*získání všeobecných znalostí a získání a prohlubování odborných znalostí a dovedností nezbytných pro distribuci pojištění nebo zajištění*“. Přičemž všeobecné znalosti jsou prokázány prostřednictvím vysvědčení o maturitní zkoušce nebo dokladem o dosažení vyššího vzdělání. Nabytí odborných znalostí potřebných pro distribuci pojištění se prokazuje pomocí osvědčení o složení odborné zkoušky podle zákona č. 170/2018 Sb.

- Zákon klade důraz na praktické dovednosti, jež jsou nepostradatelné pro způsobilé jednání s klienty. Pro ověřování odborné způsobilosti vzniklo šest nových skupin odbornosti. Cílem jednotlivých skupin odbornosti je oddělení odborných znalostí, jež jsou vyžadovány od pojišťovacích zprostředkovatelů ve spojitosti s tím, jaké pojištění zprostředkovávají. Každý tak nemusí být odborníkem na všechno, ale soustředí se na své odvětví. Odborné znalosti se tak více ověřují do hloubky než do šíře, jak tomu bylo doposud. Odbornost se u pojišťovacího zprostředkovatele při vstupu do odvětví ověřuje prostřednictvím zkoušky.

- Na základě požadavku směrnice se poté budou distributoři pojištění průběžně povinně vzdělávat, aby tak došlo k prohlubování jejich znalostí. § 59 odst. 1 zákona č. 170/2018 Sb. uvádí, že rozsah takového prohlubování znalostí by měl činit alespoň 15 hodin za jeden kalendářní rok. Přičemž podle § 59 odst. 2 je prvním kalendářním rokem, ve kterém je osoba povinna absolvovat tzv. následné vzdělání, kalendářní rok, jenž následuje po kalendářním roce, ve kterém byla úspěšně vykonána odborná zkouška. Odbornost uchazečů se bude ověřovat pomocí souboru zkouškových otázek připravených ve vzájemné spolupráci ČNB, Ministerstva financí ČR a odborné veřejnosti. Odborná zkouška probíhá pouze písemnou formou podle § 58 odst. 4. Distributor pojištění je povinen složit odbornou zkoušku nejpozději do 24 měsíců od data účinnosti zákona. Než tuto zkoušku složí, může zprostředkovávat pojištění pomocí dokladu, jež dokazuje splnění požadavků pro odbornost podle ZPZ, nebo prostřednictvím čestného prohlášení.

Z hlediska pravidel jednání se zákazníkem je nutné, aby pojišťovna, resp. pojišťovací zprostředkovatel, distribuoval pojištění s odbornou péčí, kdy takový PZ jedná podle § 72 odst. 1 *„kvalifikovaně, čestně, spravedlivě a v nejlepším zájmu zákazníka“* a zároveň podle odst. 2 tak *„aby bylo zákazníkovi zřejmé, v jaké pozici a jménem koho pojišťovna nebo pojišťovací zprostředkovatel jedná“*. Podle § 73 odst. 1 je důležité, aby při komunikaci s klientem nepoužíval pojišťovací zprostředkovatel nejasné, nepravdivé, zavádějící či klamavé informace. Jakékoliv obchodní sdělení musí být označeno slovy *„obchodní sdělení“* podle odst. 3 tohoto paragrafu.

- Samozřejmostí je rovněž zachování mlčenlivosti ze strany pojišťovny či pojišťovacího zprostředkovatele o jakýchkoliv skutečnostech, které se dozví od klienta ve spojitosti s distribucí pojištění. Z jednání, které vedlo ke sjednání či podstatné změně pojištění, musí pojišťovna nebo pojišťovací zprostředkovatel podle § 79 vypracovat záznam z jednání, jež obsahuje požadavky, cíle a potřeby klienta související s daným pojištěním. *„Součástí záznamu z jednání je i vysvětlení dopadů sjednání nebo podstatné změny pojištění na zákazníka, včetně souvisejících rizik“.*

Pojišťovací zprostředkovatel s domovským členským státem jiným, než je ČR

Pojišťovací zprostředkovatel s domovským členským státem jiným, než je Česká republika, může na území České republiky provozovat zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví v rozsahu, v jakém je tuto činnost oprávněn provozovat v domovském členském státě, a to po splnění informačních povinností.

Pojišťovací zprostředkovatel může zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví provozovat na území České republiky na základě práva zřizovat pobočky nebo na základě svobody dočasně poskytovat služby.

[Samostatný likvidátor pojistných událostí]

- Činnost samostatných likvidátorů pojistných událostí byla z nové právní úpravy vyjmuta a zařazena do zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (= živnostenský zákon). Na základě přechodných ustanovení zavedených zákonem č. 171/2018 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o distribuci pojištění a zajištění, podle článku 2 odst. 1 „*ten, kdo byl přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona oprávněn provozovat činnost samostatného likvidátora pojistných událostí, může provozovat tuto činnost v souladu se zákonem č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí, ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, do doby, než ohlásí živnost vázanou, nejdéle však po dobu 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona*“.

[Základní rozdíly mezi jednotlivými typy PZ dle původní právní úpravy zák. č. 38/2004 Sb.]

Činnost / Typ PZ	VPZ	PPZ	VPA	PA	PM
Přijímá pojistné	ne	ne	ano	ano	ano
Vyplácí pojistná plnění	ne	ne	ano	ano	ano
Jedná jménem a na účet	více pojišťoven	jiného PZ	jedné pojišťovny	více pojišťoven	více pojišťoven
Vázán	interními předpisy pojišťovny	pokyny „nadřazeného“ PZ	interními předpisy pojišťovny	interními předpisy pojišťovny	smlouvou s klientem
Konkurenční produkty	ne	dle „nadřazeného“ PZ	ne	ano	ano
Odpovědnost za škodu	pojišťovna	„nadřazený“ PZ	pojišťovna	sám (příp. pojišťovna)	sám
Odborná způsobilost	základní	základní	základní	střední	vyšší
Podřizený poj. zprostředkovatel	ne	ne	ano	ano	ano

Výluky z pojištění odpovědnosti poj. zprostředkovatele

- úmysl, nedbalost, nad rámec právního předpisu
- činnost, u které je povinnost uzavřít pojištění ze zákona
- porušení právní povinnosti, o kterém pojištěný věděl nebo vědět mohl
- škoda na majetku, zdraví, životě
- škoda z formaldehydu, azbestu, toxické plísně
- kybernetické nebezpečí, působení magnetických polí
- schodek na finančních hodnotách
- znečištění životního prostředí
- prodlení se splněním smluvní povinnosti
- zneužití účasti v hospodářské soutěži
- porušení práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví (patenty, ochranné známky, průmyslové vzory, autorská práva)
- trestný čin pojištěného
- porušení povinnosti mlčenlivosti
- neschopnost splnit své závazky, úpadek pojištěného
- neoprávněná činnost pojištěného
- škody zaměstnanci, zaměstnavateli s výjimkou škod způsobených jim jako zájemcům o pojištění

Pojištění odpovědnosti při poradenství

Pojištění odpovědnosti z výkonu poradenské činnosti se vztahuje na právním předpisem stanovenou povinnost pojištěného nahradit poškozenému újmu včetně následné finanční újmy z toho vyplývající, a to do výše limitu pojistného plnění sjednaného v pojistné smlouvě, vznikla-li pojištěnému povinnost k jejich náhradě v souvislosti s výkonem **poradenské činnosti**.

Dále se pojištění vztahuje na právním předpisem stanovenou povinnost pojištěného nahradit poškozenému újmu (specifikovanou výše) vznikla-li pojištěnému povinnost k náhradě v souvislosti s poskytováním **informace nebo rady** při výkonu poradenské činnosti.

Poradenskou činností se pro účely tohoto pojištění rozumí odborná konzultační a lektorská činnost zaměřená na pomoc klientům orientovat se v problematice specifických profesních oborů.

Oblasti poradenství

Poradenství v oboru realit (bez samotné realizace):

- Zprostředkovatelské činnosti realitních agentur

Stavební poradenství v těchto oborech (bez samotné realizace):

- Stavebnictví; příprava staveniště; průzkumné vrtné práce; pozemní a inženýrské stavitelství
- Výstavba pozemních a inženýrských staveb; bytová výstavba; výstavba potrubních, komunikačních a energetických vedení
- Výstavba pozemních a inženýrských staveb jinde neuvedených
- Montáž střešních konstrukcí a pokládání střešních krytin
- Stavební montážní práce; elektroinstalace; izolační práce (kromě hydroizolace)
- Instalátorské práce; ostatní stavební montážní práce; dokončovací stavební činnosti
- Omítání; stavební zámečnictví a stavebně truhlářské práce; obkládání stěn a pokládání podlahových krytin
- Malířské, natěračské a sklenářské práce
- Ostatní dokončovací stavební činnosti
- Geologický průzkum
- Zeměměřičské a kartografické činnosti